

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Переклад патентної документації

Шифр та назва спеціальності

B11 – Філологія

Спеціалізація

B11.041 – Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Освітня програма

Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Семестр

6

Інститут

ННІ соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Ділової іноземної мови та перекладу (303)

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова),

Форма навчання

Денна

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Котов Михайло Володимирович

mykhailo.kotov@khpi.edu.ua

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу НТУ «ХПІ».

Автор та співавтор понад 20 наукових та науково-методичних публікацій. Курси: «Теорія і практика перекладу», «Переклад в галузі інформаційних технологій». Науковий керівник курсових та магістерських досліджень.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Переклад патентної документації» спрямований на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок перекладу патентних текстів з англійської мови українською та з української – англійською. Основна увага приділяється опрацюванню структурних, термінологічних і стилістичних характеристик патентних документів. Студенти навчаються працювати з галузевими словниками та термінологічними базами, а також отримують системне уявлення про лексичні, граматичні й термінологічні особливості сучасної англомовної патентної документації та способи їх відтворення українською мовою..

Мета та цілі дисципліни

Мета освітнього компонента: Підготовка перекладача високої кваліфікації, здатного виконувати усі головні види перекладацької діяльності з текстами патентної документації різних напрямків науково-технічної тематики: інформаційних технологій, електроніки та електротехніки, автоматики та обчислювальної техніки, програмного забезпечення, вимірювальної техніки, технічної кібернетики та ін. Відбір технічних напрямків проводиться із урахуванням їх

актуальності для економіки України та підготовки кваліфікованих фахівців для найбільш важливих галузей виробництва.

Цілі курсу:

1. Ознайомити студентів зі структурою та жанровими особливостями патентної документації (опис винаходу, формула, реферат, креслення).
2. Розвинути навички перекладу патентних текстів з урахуванням їхньої стилістичної, граматичної та термінологічної специфіки.
3. Сформувати вміння працювати з галузевими словниками.
4. Розвинути навички аналізу та уніфікації термінології у межах одного патентного документа.
5. Сприяти формуванню професійної перекладацької компетентності у сфері науково-технічного та патентного перекладу.

Формат занять

Практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

Компетентності

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФКС13. Здатність опанувати лексичними, термінологічними та граматичними особливостями перекладу німецькомовних наукових статей, інструкцій, специфікацій інженерної літератури, проектної та іншої документації у галузях засобів масової інформації, штучного інтелекту, інженерії та проектування, контрактів та патентів..

Результати навчання

РНС13. Знати лексичні, термінологічні та граматичні особливості перекладу німецькомовних наукових статей, інструкцій, специфікацій та іншої документації у суспільно-політичній сфері, у галузі інформаційних технологій, медицини та охорони здоров'я, реклами та маркетингу, енергетики..

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): практичні заняття – 32 год, самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: Практичний курс англійської мови, Теорія та практика перекладу

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

У відповідності з характером пізнавальної діяльності студентів по засвоєнню змісту дисципліни «Переклад патентної документації» використовуються різноманітні методи навчання: репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, аналіз конкретних лексико-граматичних проблем перекладу.

При проведенні практичних занять викладач спирається на знання студентів, які вони отримали при вивченні попередніх дисциплін. Репродуктивні вправи підвищують ефективність придбання практичних умінь і навичок, так як перетворення знань у навички вимагає багаторазових дій за зразком.

З метою більш глибокого засвоєння і запам'ятовування інформації репродуктивний метод доповнюється використанням пояснювально- ілюстративних матеріалів.

Аналіз конкретних проблемних ситуацій при перекладі сприяють розвитку творчого мислення студентів, стимулюють і підвищують інтерес до занять, активізують та загострюють сприйняття навчального матеріалу.

Навчання здійснюється з використанням комунікативно зорієнтованої методики та інтегративного підходу, в рамках якого розвиваються всі види мовної та мовленнєвої,

перекладацької компетенції студентів.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Лекційні заняття в рамках дисципліни не передбачені

Практичні заняття

Теми практичних занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти а
Тема 1. Вступ. Введення до вивчення дисципліни. Предмет дисципліни. Мета викладання дисципліни. Завдання дисципліни.	2	1
Тема 2. Загальні положення про патентне законодавство.	2	1
Тема 3. Види патентної документації.	2	1
Тема 4. Процес патентування в США	2	1
Тема 5. Публікація заявок на патент. Офіційний патентний бюлетень США	2	1
Тема 6. Описи винаходів до охоронних документів	2	1
Тема 7. Структура опису винаходу у патенті США	2	1
Тема 8. Переклад титульної сторінки і бібліографічної частини	2	1
Тема 9. Переклад передумов для створення винаходу: вказівок на галузь техніки та огляду відомого рівня техніки. Переклад критики прототипу	2	1
Тема 10. Переклад стислого опису винаходу.	2	1
Тема 11. Переклад стислого опису окремих проекцій креслення	2	1
Тема 12. Переклад повного опису. Опис найкращих варіантів здійснювання винаходу та переважного варіанту винаходу. Переклад техніко – економічних результатів	2	1
Тема 13. Переклад опису найкращих варіантів здійснювання винаходу та переважного варіанту винаходу. Переклад техніко – економічних результатів	2	1
Тема 14. Переклад формули винаходу	2	1
Тема 15. Переклад промислових зразків та патентів на сорт. Переклад знаків для товарів і послуг	2	1
Тема 16. Патент України. Переклад патентів України англійською мовою	2	1
Загальна кількість годин	32	$\sum_{i=1}^n a_i = 16$

Лабораторні заняття

Лабораторні роботи у межах курсу не передбачені.

Контрольні роботи

Контрольна 1. За матеріалами Тем 1–8	1
Контрольна 2. За матеріалами Тем 9–16	1
Загальна кількість годин	$\sum_{i=1}^n b_i = 2$

Самостійна робота

До самостійної роботи відносяться: підготовка до практичних занять; письмовий передперекладацький аналіз, переклад українською мовою та редагування текстів перекладу з розділу Texts for Independent Class and Home Translation навчального посібника Переклад патентної документації США (див. пункт 1 у списку основної літератури).

Неформальна освіта

У рамках дисципліни не передбачено

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Царьова С.О. Переклад патентної документації США. Навчальний посібник. Рекомендований Міністерством освіти та науки України. Харків: НТУ “ХПІ”, 2007. - 208 с.
2. Черноватий Л.М., Царьова С.О. Переклад англomовних текстів засобів захисту інтелектуальної власності: Патенти, знаки для товарів та послуг: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова Книга, 2011.- 307 с.
3. Карабан В.І. Посібник довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Частина 1,2 – Вінниця.:“Нова Книга”, 2004.
4. Царьова С.О. Методичні вказівки до практичних занять з практики перекладу термінології патентної документації. Харків: НТУ “ХПІ”, 2003.
5. Карабан В.І. Англо-український юридичний словник- Вінниця.:“Нова Книга”, 2003.
6. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Ю.П.Іванко, І.П.Ліпко. Переклад англomовної юридичної літератури. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. 480 стор. Вінниця: Нова Книга. 2011.
7. Царьова С.О. Методичні вказівки до практичних занять з практики перекладу термінології патентної документації, Х.: НТУ “ХПІ”, 2003.

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо відповідно до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3
--	---	--

0,3

0,4

0,3

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = P \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3,$$

де: P – середньозважена середня оцінка за поточний контроль,

I – оцінка за виконання індивідуального завдання,
 K – середньозважена оцінка за контрольні роботи,
 Π_k – оцінка за підсумковий контроль.

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i},$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за практичне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1}{\sum_{i=1}^n b_i},$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (Π , K , I ,...) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

27.08.2025

Завідувач кафедри

Оксана ГОЛІКОВА

27.08.2025

Гарант ОП

Вікторія МИРОШНИЧЕНКО